

EVALUATIE VAN DE UITVOERING VAN HET DECREET OP DE GEREGLEMENTEERDE BOEKENPRIJS

**Onderzoeksrapport opgesteld voor
Departement Cultuur, Jeugd en
Media**

GAME CHANGERS

INHOUD

INHOUD	2	
1	INLEIDING	3
2	METHODE EN DATA	4
3	RESULTATEN	7
3.1	Totale boekenmarkt: papieren boeken en e-boeken	7
3.2	Boekenmarkt van digitale e-boeken	9
3.3	Boekenmarkt van papieren boeken	9
3.3.1	Totale markt	9
3.3.2	Nederlandstalig versus anderstalig	12
3.3.3	Vlaamse auteurs	15
3.3.4	Vlaamse uitgevers	17
3.3.5	Meest verkochte boeken	21
3.3.6	<i>New release</i> boeken	23
3.4	Verkoopkanalen in de Vlaamse boekenmarkt	24
3.5	Aankoopbeleid van de boekhandel	32
3.6	Samenvatting	36
3.6.1	Aantallen en percentages	36
3.6.2	Afzet en omzet	37
3.6.3	Aantal/aanbod uitgevers en importeurs	38
3.6.4	Beschikbaarheid in de boekhandel	38
4	BIJLAGE: AFBAKENING LITERAIR-CULTURELE GENRES	39

1 INLEIDING

De Vlaamse regering heeft op voorstel van minister van Cultuur ingestemd met het uitvoeringsbesluit over de Gereguleerde Boekenprijs (GBP). Vanaf 1 juli 2017 is de GBP effectief van kracht in Vlaanderen. Dit houdt in dat een Vlaamse uitgever of importeur de prijs van een boek (zowel papieren als digitale e-boeken) bepaalt en dat boekverkopers deze moeten respecteren gedurende een periode van 6 maanden na het verschijnen van een boek.

Boekverkopers mogen nog wel een maximale korting van 10% aan consumenten aanbieden. Afwijkende kortingen (actieprijs, ledenprijs, combinatieprijs, serieprijs) zijn mogelijk, maar zijn aan bepaalde voorwaarden verbonden en zijn geldig voor alle boekverkopers.

Een aantal specifieke genres vallen niet onder de GBP. Het decreet geldt niet voor schoolboeken, wetenschappelijke studieboeken, vakboeken en wetenschappelijke titels. Zowel de nulmeting in 2016 als de huidige meting in 2020 hebben dan ook enkel betrekking op de algemene (publieks-)boeken, fictie, non-fictie en strips. Binnen de gebruikelijke terminologie in het Vlaamse en Nederlandse boekenvak het A(lgemene) boek, dus niet het S(chool)-boek of het W(etenschappelijke) of V(akinformatieve) boek. In het tweetalige gebied van Brussel-Hoofdstad is de GBP ook van toepassing voor de Nederlandstalige boeken.

De GBP komt er op vraag van de boekensector en heeft als doel deze te versterken en te wapenen voor de toekomst. De GBP dient bij te dragen tot een divers en breed beschikbaar aanbod aan boeken. Tevens dient de GBP ter bescherming van de kwaliteitsboekhandel en tracht het de dalende trend van het aantal boekhandels afremmen of zelfs keren.

Om een nulmeting te verkrijgen werd in 2017 een beschrijvende analyse over heel 2016 (het laatste volledige jaar zonder GBP) uitgevoerd. Op basis hiervan kan een vervolganalyse worden opgesteld die eenzelfde beschrijvende analyse maakt over heel 2020. De cijfers van 2016 worden vergeleken met de cijfers van 2020.

In deze analyse wordt er gekeken naar verschillende onderzoeksthema's zoals titelproductie, afzet, omzet, en aantal verkochte titels. Ook het aantal en het aanbod aan uitgevers en importeurs wordt onderzocht, alsook het aankoopbeleid van boekhandels. Daarnaast kijken we zoals in 2016 naar de subgroepen van Nederlandstalige/anderstalige boeken, Vlaamse auteurs en Vlaamse uitgeverijen. Tenslotte beschrijven we de meest verkochte boeken, de kanalen waar deze boeken werden verkocht en het aankoopbeleid van boekenwinkels.

Er wordt gekeken naar de evolutie op basis van de cijfers van 2016 en 2020. Mogelijke verklaringen worden sporadisch aangereikt, zonder evenwel echt verklarende analyses uit te kunnen voeren.

2 METHODE EN DATA

GfK Point of Sales Tracking, een afdeling van GfK Belgium, verzamelt de kassagegevens (m.a.w. de verkoop van papieren boeken aan de eindconsument) van boekverkopers uit diverse hoek om zo te komen tot de GfK Panelmarkt. Dit zijn enerzijds de traditionele boekverkopers: een representatieve vertegenwoordiging van meer dan twintig lokale zelfstandige boekverkopers aangevuld met de verkopen van boekhandelketens als bijvoorbeeld Standaard Boekhandel en Fnac. Dit zijn anderzijds branchevreemde boekenverkopers: grootdistributie (Carrefour, Makro, Colruyt...), entertainment specialisten (Mediamarkt, Dreamland, Fun...), en internetboekhandels (Bol.com, Proxis, Bookspot...).

Omwille van confidentialiteitsredenen, kan geen exhaustieve lijst van boekverkopers voorzien worden. Op basis van uitlevercijfers van verschillende uitgevers wordt de marktdekkingsgraad van het panel voor 2020 vastgelegd op 89% van de geschatte totale omzet. De afzetten en omzetten in de onderzoeksresultaten worden bijgevolg met deze factor van 0.89 geëxtrapoleerd.

Voor de verkoopcijfers van digitale e-boeken beroept GfK zich op de gegevens van CB (voorheen Centraal Boekhuis), dat de distributie van nagenoeg alle digitale e-boeken binnen het Nederlandstalig taalgebied regelt. De niet-Franstalige boekenverkoop in Brussel-Hoofdstad wordt in de rapportering bij de Vlaamse boekenverkoop geteld. Deze cijfers omvatten enkel aankopen (tot 'eigendom') van een digitaal e-boek. De consumptie via abonnementsmodellen (en dus enkel 'toegang' tot het e-boek) zitten niet in deze statistieken vevat.

Zowel voor wat betreft auteurs als uitgevers beschikt GfK in zijn database niet over de gegevens of het al dan niet over een Vlaamse partij gaat. Hiervoor werd bij het onderzoek over 2016 deskresearch gedaan voor iedere auteur en uitgever. Ditmaal werd ervoor gekozen om enkel uitspraken te doen over de overeenkomstige auteurs en uitgevers van 2020 vergeleken met het codeerwerk op 2016 data.

Voor de filtering op Vlaamse uitgeverijen en auteurs worden er dus lijsten gebruikt.

Voor auteurs werd er een overeenkomst gevonden op 131.335 titels, ofwel 41,8%. Binnen deze 131.335 boeken met match, vinden we 38.320 unieke auteurs, waarvan er 3.436 of 9% van oorsprong (gedeeltelijk) Vlaams zijn.

Indien er verschillende (co-)auteurs vernoemd werden, telde het collectief mee als één unieke auteur. Dit houdt in dat een schrijver niet alleen meetelt voor de boeken die hij of zij individueel schreef, maar tevens de groep(en) waar hij of zij deel van uitmaakte. Het is voldoende om als Vlaams beschouwd te worden indien er minstens één Vlaamse schrijver (of tekenaar in het geval van stripboeken) als (co-)auteur was.

Specifiek voor Vlaamse uitgevers werd er een match gevonden op 169.686 titels, ofwel 54%. De uitgevers aanduiding in het ISBN is een cijferreeks die de uitgever definieert. Met behulp van de vertaaltabel tussen GfK en Meta4Books wordt bij de registratie van een nieuw ISBN de uitgever herkend. Voor 1.910 verschillende uitgeverijen is er in 2020 een match gevonden met 2016 van uitgeverijen die minstens één boek verkocht hadden. Daarvan waren er 400 gecodeerd als Vlaamse uitgeverijen.

Tijdens het onderzoek met 2016 data koos de stuurgroep GBP om in het onderzoek voor enkele onderzoeksvragen het onderscheid met de professionele Vlaamse uitgeverijen te nuanceren. Daarnaast werden de niet-Vlaamse fondsen en imprints die door deze professionele Vlaamse uitgevers werden geïmporteerd en verdeeld hieruit geweerd. Wanneer we dit linken aan de 2016 verkopen, blijft er een match over van 75 professionele Vlaamse uitgeverijen. Uitgevers die afvielen waren te wijten aan faillissementen, naamsveranderingen (geen match meer mogelijk met 2016 data) en fusies tussen uitgevers (geen match meer mogelijk met 2016 data).

Er kan dan ook vastgesteld worden dat er gemiddeld voor iedere uitgeverij ongeveer 2 Vlaamse auteurs zijn, dat er gemiddeld 9 Vlaamse auteurs per Vlaamse uitgeverij zijn en dat een Vlaamse professionele uitgeverij gemiddeld 46 Vlaamse auteurs huisvest.

Voor de cijfers waar we Vlaamse auteurs en uitgeverijen bekijken in detail, werd er dus gekozen om enkel uitspraken te doen over de overeenkomstige auteurs en uitgevers tussen 2016 en 2020. In 2020 belichten we dus enkel data van Vlaamse auteurs en uitgeverijen die we ook in 2016 terugvinden. Een deel dat louter in 2020 voorkomt wordt dus niet meegenomen in het onderzoek.

Daarnaast zullen we kijken naar de opdeling van literair-culturele boeken en niet literair-culturele (overige) boeken. De opdeling om te bepalen wat precies een literair-culturele titel is, gebeurt via een selectie van NUR-codes, de genre-indeling die binnen het boekenvak in Vlaanderen en Nederland wordt gehanteerd. De afbakening is bepaald in samenspraak met de stuurgroep GBP van de Vlaamse overheid, het Vlaams fonds voor de letteren en Boek.be en omvat de volgende NUR-codes (op genreniveau 3): Literaire titels 300 t/m 350, 401 en 402; kindertitels 200 t/m 294 en overige culturele titels 640 t/m 699, 700 t/m 719 en 730 t/m 740 (zie bijlage).

Ipsos België heeft verder een online en telefonische bevraging uitgevoerd bij Nederlandstalige boekhandelaars in Vlaanderen en Brussel omtrent hun aankoopbeleid. Immers niet alle aspecten van het aankoopbeleid van boekhandelaars konden via de GfK panelmarkt onderzocht worden. De boekhandelaars gaven via deze bevraging informatie over hun prijszetting, leveranciers, verkoop en opvattingen wat betreft de GBP. De vragenlijst werd overgenomen van 2016, en een enkel vraag over de impact van de Corona-pandemie werd toegevoegd. Op basis van een contactbestand dat werd opgesteld op basis van de publieke data <https://boekhandelsvlaanderen.be/onze-leden/> werden 175 boekhandels uitgenodigd om deel te nemen aan de bevraging. Dit contactbestand werd opgesteld in functie van dit onderzoek en bevat onafhankelijke boekhandels en ketens die actief zijn in de verkoop van algemene boeken en/of meer gespecialiseerde publicaties (zoals strips of kinderboeken).

De uitnodiging om deel te nemen werd verstuurd via e-mail, met daarin een beveiligde link naar een online enquête. In de vragenlijst werd duidelijk gemaakt dat de vragen steeds betrekking hadden op de situatie in 2020. Er werd daarbij ook gepeild naar de impact van de Coronacrisis op een aantal parameters. De instructies bij de vragenlijst maakten ook duidelijk dat het onderzoek alleen algemene boeken (A-boeken) betreft, geen schoolboeken (S-boeken) of wetenschappelijke boeken (W-boeken). Om de respons te verhogen werd in eerste instantie een herinnering via e-mail verstuurd (aan handelaars die nog niet deelnamen). In een volgende fase werden de boekhandels via de telefoon gecontacteerd. Bij deze telefonische herinneringen konden de handelaars ook meteen samen met de interviewer de vragenlijst invullen. De telefonische herinneringen/afnames vonden plaats tussen 28/07/2021 en 04/08/2021. In totaal namen 45 boekhandelaars deel aan de bevraging.

3 RESULTATEN

3.1 Totale boekenmarkt: papieren boeken en e-boeken

In 2020 werden er 342.146 verschillende ISBN's opgemeten. Dit zijn het aantal verschillende titels waarvan er in 2020 tenminste één exemplaar werd verkocht, gemeten binnen de GfK Panelmarkt voor papieren boeken en gemeten door CB voor digitale e-boeken. De titelproductie steeg dus ten opzichte van 2016, waar er 272.220 verschillende ISBN's werden opgemeten. Er is een stijging van 69.926 oftewel 26% extra ISBN's tussen 2016 en 2020.

- In 2020 werden er 313.978 verschillende ISBN's gerapporteerd bij de papieren boeken. In 2016 werden er maar 253.416 verschillende verkochte ISBN's gerapporteerd. Er is dus een stijging van 20% in het aantal verschillende ISBN's bij de papieren boeken tussen 2016 en 2020.
- In 2020 werden er 28.168 verschillende ISBN's gerapporteerd bij de digitale e-boeken. In 2016 verschenen er slechts 18.804 verschillende ISBN's. Er is dus een stijging van 33% in het aantal verschillende ISBN's bij de digitale e-boeken tussen 2016 en 2020.

Verdeeld over deze 313.978 verschillende ISBN's van verkochte papieren boeken, werden er in totaal 13,96 miljoen stuks aan een totale waarde van 208,5 miljoen euro verkocht. Dat betekent dat een boek in 2020 gemiddeld 14,93 euro kostte, en dat van elke titel gemiddeld 44 exemplaren verkocht werden, of 664 euro in omzet. In 2016 waren dit nog 57 exemplaren of gemiddeld 744 euro omzet per ISBN. Dit kwam neer op 14,41 miljoen stuks aan een totale waarde van 188,55 miljoen euro. In 2016 waren er dus iets meer verkopen aan een iets lagere omzet.

Over 28.168 verschillende digitale e-boeken werden in totaal 668.805 digitale e-boeken aangekocht, of gemiddeld 24 exemplaren per e-boek. Dit waren er in 2016 ook gemiddeld 24; de afzet bleef dus gelijkend aan die van 2016. Er werden 668.805 e-boeken verkocht in 2020 en 459.042 in 2016 wat een stijging is van 31% in het aantal verkochte e-boeken. Er werden 209.763 meer e-boeken verkocht.

In 2020 vormden de papieren boekenverkoop en de digitale e-boekenverkoop samengeteld een afzet van 14,63 miljoen stuks (14,87 miljoen in 2016) aan een totale waarde van 214,62 miljoen euro (192,58 miljoen in 2016).

Van de totale Vlaamse boekenmarkt vertegenwoordigden e-boeken een aandeel van 4,6% in afzet en 2,9% in omzet in 2020. Vergeleken met 2016 ligt het aandeel e-boeken in 2020 hoger. De e-boeken vertegenwoordigden in 2016 slechts 3,1% in afzet en 2,1% in omzet.

De gemiddelde prijs van een e-boek was 9,16 euro in 2020, vergeleken met 14,93 euro voor een papieren boek. Deze gemiddelde prijs is dus gestegen met 0,39 euro vergeleken met de gemiddelde prijs van een e-boek in 2016. Bij de papieren boeken zagen we een stijging van 1,85 euro.

De tabellen op de volgende pagina geven deze analyse van de totale boekenmarkt weer.

2020	# ISBN		afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
Papieren boeken	313.978	91,8%	13.964.987	95,4%	208.496.066	97,1%	14,93	44	664
e-boeken	28.168	8,2%	668.805	4,6%	6.128.931	2,9%	9,16	24	218
Totaal	342.146	100%	14.633.792	100%	214.624.997	100%	14,67	43	627

2016	# ISBN		afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
Papieren boeken	253.416	93,1%	14.411.987	96,9%	188.551.685	97,9%	13,08	57	744
e-boeken	18.804	6,9%	459.042	3,1%	4.026.607	2,1%	8,77	24	214
Totaal	272.220	100%	14.871.029	100%	192.578.293	100%	12,95	55	707

2020	# ISBN		afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
Literair cultureel	22.699	80,6%	602.522	90%	5.332.692	87%	8,85	27	235
Totaal e-boeken	28.168	100%	668.805	100%	6.128.931	100%	9,16	24	218

2016	# ISBN		afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
Literair cultureel	15.186	80,8%	416.666	91%	3.562.574	88%	8,55	27	235
Totaal e-boeken	18.804	100%	459.042	100%	4.026.607	100%	8,77	24	214

3.2 Boekenmarkt van digitale e-boeken

Zoals voorgesteld in de tabellen op de vorige pagina, vielen van alle e-boeken die werden gekocht in 2020, 80,6% onder de literair-culturele genres. Dit is praktisch hetzelfde percentage als in 2016, toen was dit 80,8%.

In omzet vertegenwoordigden de literair-culturele e-boeken 87% van de totale e-boekenverkoop, vergelijkbaar met de 88% in 2016.

In afzet vertegenwoordigden de literair-culturele e-boeken zelfs 90% van de totale e-boekenverkoop, vergelijkbaar met de 91% in 2016. De gemiddelde prijs van een literair-cultureel e-boek was dan ook 31 cent lager ligt dan een gemiddeld e-boek in 2020.

3.3 Boekenmarkt van papieren boeken

3.3.1 Totale markt

Binnen de groep van papieren boeken, kunnen we een onderscheid maken tussen literair-culturele boeken en andere boeken. Hier zien we dat het aandeel literair-culturele titels ten opzichte van het aandeel andere titels gedaald is met 5% tussen 2016 en 2020, maar toch nog de meerderheid vormde in 2020 als we kijken naar het verschillende ISBN's die werden opgemeten.

Binnen de groep van literair-culturele boeken, blijven de verhoudingen tussen literaire titels, kindertitels en overige titels hetzelfde als we 2020 met 2016 met elkaar vergelijken. Het aandeel literaire boeken ligt nog steeds hoger dan bij de andere categorieën, maar dit verschil is wel kleiner geworden in vergelijking met 2016.

Van het totale aanbod aan algemene boeken was in 2020 60% een literair-culturele titel, 5% meer dan in 2016.

Zowel de afzet als de omzet die in 2020 enkel door literair-culturele boeken werd gerealiseerd bedraagt 57% van de totale omzet. Dit was nog 53% in 2016. We bemerken dat de verkoop van kinderboeken en fictie sterk toenamen in 2020. Vergeleken met de totale markt, werden er in 2020 van een literair-culturele titel gemiddeld 2 exemplaren minder verkocht. De gemiddelde prijs van een literair-cultureel boek lag gemiddeld 11% hoger, maar genereerde gemiddeld 35 euro minder per titel.

Er is een groot contrast binnen het literair-culturele segment in 2020. Kinderboeken vertegenwoordigden hierin 22% van het aanbod, terwijl ze 43% van de afzet binnen het volledige segment omvatten. De gemiddelde kinderboekenprijs was 11,47 euro, wat veel lager lag dan gemiddeld en was zo de katalysator van het evenwicht tussen de gemiddelde prijs van een literair-culturele boek (15,04 euro) en de gemiddelde prijs binnen de totale markt (14,93 euro). De gemiddelde prijs is sinds 2016 sterk gestegen. Toen was het 13,17 euro voor een literair-culturele titel en 13,08 euro gemiddeld.

De tabellen op de volgende pagina geven deze analyse van de totale markt van papieren boeken weer.

2020	# ISBN		afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL TOTAAL	313.978	100%	13.964.987	100%	208.496.066	100%	14,93	44	664
literair-cultureel SUBTOTAAL	189.915	60%	7.938.071	57%	119.404.561	57%	15,04	42	629
<i>literair</i>	97.151	51%	3.710.157	47%	61.002.759	51%	16,44	38	628
<i>kindertitels</i>	41.045	22%	3.386.871	43%	38.836.051	33%	11,47	83	946
<i>overig literair</i>	51.719	27%	841.043	11%	19.565.751	16%	23,26	16	378
overige boeken	124.063	40%	6.026.916	43%	89.091.505	43%	14,78	49	718

2016	# ISBN		afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL TOTAAL	253.416	100%	14.411.987	100%	188.551.685	100%	13,08	57	744
literair-cultureel SUBTOTAAL	138.678	55%	7.652.335	53%	100.797.899	53%	13,17	55	727
<i>literair</i>	58.262	42%	3.333.589	44%	47.963.470	48%	14,39	57	823
<i>kindertitels</i>	38.766	28%	3.625.272	47%	37.295.322	37%	10,29	94	962
<i>overig literair</i>	41.650	30%	693.474	9%	15.539.107	15%	22,41	17	373
overige boeken	114.738	45%	6.759.652	47%	87.753.786	47%	12,98	59	765

2020	# ISBN		afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL * > 202001	37.834	100%	4.844.751	100%	79.732.652	100%	16,46	128	2.107
literair-cultureel SUBTOTAAL	23.845	63%	2.904.863	60%	50.639.346	64%	17,43	122	2.124
<i>literair</i>	12.424	52%	1.555.182	54%	29.926.962	59%	19,24	125	2.409
<i>kindertitels</i>	5.281	22%	992.356	34%	11.856.852	23%	11,95	188	2.245
<i>overig literair</i>	6.140	26%	357.325	12%	8.855.532	17%	24,78	58	1.442
overige boeken	13.989	37%	1.939.888	40%	29.093.306	36%	15,00	139	2.080

2016	# ISBN		afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL * > 201601	17.060	100%	5.172.816	100%	76.213.291	100%	14,73	303	4.467
literair-cultureel SUBTOTAAL	9.898	58%	2.936.096	57%	44.892.547	59%	15,29	297	4.536
<i>literair</i>	4.305	43%	1.534.657	52%	24.674.881	55%	16,08	356	5.732
<i>kindertitels</i>	3.586	36%	1.113.723	38%	13.417.289	30%	12,05	311	3.742
<i>overig literair</i>	2.007	20%	287.716	10%	6.800.377	15%	23,64	143	3.388
overige boeken	7.162	42%	2.236.720	43%	31.320.744	41%	14,00	312	4.373

Naast nieuwe titels, bestuderen we de aantallen en de verkopen van gewijzigde herdrukken of nieuwe uitgaven in de tabellen op de vorige pagina. De twee criteria zijn een nieuw aangevraagd ISBN en een door de uitgever aangemelde verschijningsdatum vanaf 1 januari 2020 voor de cijfers van 2020 (een door de uitgever aangemelde verschijningsdatum vanaf 1 januari 2016 voor de cijfers van 2016).

In Vlaanderen verschenen er 37.834 nieuwe algemene boeken, nieuwe uitgaven of herdrukken waarvan er minstens één in 2020 verkocht werd. Dat is meer dan in 2016, toen waren er slechts 17.060 nieuwe algemene boeken. Mogelijks is er een verband met het verschillende aanbod bij online verkoopkanalen. De veronderstelling is dat online het aanbod groter kan zijn, met gemiddeld minder verkopen per unieke titel tot gevolg.

Van die nieuwe titels/hernieuwde uitgaven of herdrukken was 63% een literair-culturele titel, en werden er gemiddeld 128 exemplaren verkocht aan een gemiddelde prijs van 16,46 euro in 2020. In 2016 waren dit 303 verkochte stuks aan een prijs van gemiddeld 14,73 euro.

Specifiek voor literair-culturele titels zien we in 2020 122 exemplaren per nieuwe titel, met een gemiddelde prijs van 17,43 euro.

3.3.2 Nederlandstalig versus anderstalig

Van alle titels waarvan er in 2020 tenminste één exemplaar werd verkocht, was 35% een Nederlandstalig boek. Deze 111.255 titels realiseerden samen 87% van de totale omzet. De gemiddelde prijs van een Nederlandstalig boek bedroeg 14,62 euro en lag daarmee 31 cent lager dan het Vlaamse gemiddelde.

Van elk Nederlandstalig boek werden in 2020 gemiddeld 111 stuks verkocht, hetgeen hoger lag dan bij de verkoop van anderstalige boeken. Anderstalige boeken hadden een gemiddelde prijs van 17,38 euro, maar er werden gemiddeld slechts 8 exemplaren per titel verkocht.

Wanneer we deze cijfers vergelijken met 2016, zien we dat het aandeel Nederlandstalige boeken in 2016 hoger lag, met name 42% van de unieke titels en 90% van de omzet dat jaar. De gemiddelde prijs van een Nederlandstalig boek steeg met 1,81 euro ten opzichte van 2016; dat van anderstalige titels met 1,02 euro.

De verhouding literair-culturele boeken tegenover overige boeken lag in Nederlandstalige titels op 58/42 en bij anderstalige titels op 62/38 in 2020. In 2016 was dit nog 55/45 voor Nederlandstalige als anderstalige titels.

Het aandeel van 58% hield voor het Nederlandstalige aanbod een totaal in van 64.360 literair-culturele titels. Inzake de omzet van het literair-culturele segment werd in het Nederlands en in de overige talen respectievelijk 51% (47% in 2016) en 55% (49% in 2016) gerealiseerd door literaire titels. In het Nederlands werd daarnaast nog 35% van de literair-culturele omzet gegenereerd door kindertitels terwijl kinderboeken in andere talen slechts 14% vertegenwoordigden. In 2020 werd zodoende 95,2% van de totale omzet in de Vlaamse kinderboekenmarkt gerealiseerd door Nederlandstalige boeken.

De tabellen op de volgende pagina geven deze analyse van Nederlandse versus anderstalige boeken weer.

2020	# ISBN		afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL Enkel Nederlandstalig	111.255	35%	12.402.358	89%	181.343.128	87%	14,62	111	1.630
literair-cultureel SUBTOTAAL	64.360	58%	7.095.690	57%	105.755.593	58%	14,90	110	1.643
<i>literair</i>	26.431	41%	3.213.453	45%	53.507.873	51%	16,65	122	2.024
<i>kindertitels</i>	25.013	39%	3.235.229	46%	36.957.427	35%	11,42	129	1.478
<i>overig literair</i>	12.916	20%	647.008	9%	15.290.293	14%	23,63	50	1.184
overige boeken	46.895	42%	5.306.669	43%	75.587.535	42%	14,24	113	1.612
GfK PANEL Anderstalig	202.723	65%	1.562.628	11%	27.152.938	13%	17,38	8	134
literair-cultureel SUBTOTAAL	125.555	62%	842.381	54%	13.648.968	50%	16,20	7	109
<i>literair</i>	70.721	56%	496.704	59%	7.494.886	55%	15,09	7	106
<i>kindertitels</i>	16.032	13%	151.642	18%	1.878.624	14%	12,39	9	117
<i>overig literair</i>	38.803	31%	194.035	23%	4.275.458	31%	22,03	5	110
overige boeken	77.168	38%	720.247	46%	13.503.969	50%	18,75	9	175

2016	# ISBN		afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL Enkel Nederlandstalig	106.675	42%	13.290.634	92%	170.211.615	90%	12,81	125	1.596
literair-cultureel SUBTOTAAL	58.638	55%	7.064.918	53%	91.313.697	54%	12,92	120	1.557
<i>literair</i>	23.617	40%	3.009.319	43%	43.275.639	47%	14,38	127	1.832
<i>kindertitels</i>	22.794	39%	3.505.757	50%	35.780.623	39%	10,21	154	1.570
<i>overig literair</i>	12.227	21%	549.842	8%	12.257.435	13%	22,29	45	1.002
overige boeken	48.037	45%	6.225.716	47%	78.897.918	46%	12,67	130	1.642
GfK PANEL Anderstalig	146.741	58%	1.121.353	8%	18.340.070	10%	16,36	8	125
literair-cultureel SUBTOTAAL	80.040	55%	587.417	52%	9.484.202	52%	16,15	7	118
<i>literair</i>	34.645	43%	324.270	55%	4.687.831	49%	14,46	9	135
<i>kindertitels</i>	15.972	20%	119.515	20%	1.514.699	16%	12,67	7	95
<i>overig literair</i>	29.423	37%	143.632	24%	3.281.672	35%	22,85	5	112
overige boeken	66.701	45%	533.936	48%	8.855.868	48%	16,59	8	133

2020	# ISBN		afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL * > 202001 Enkel Ndl	14.232	38%	4.559.653	94%	74.524.475	93%	16,34	320	5.236
literair-cultureel SUBTOTAAL	9.054	64%	2.726.445	60%	47.487.630	64%	17,42	301	5.245
<i>literair</i>	4.138	46%	1.447.381	53%	28.074.840	59%	19,40	350	6.785
<i>kindertitels</i>	3.293	36%	959.124	35%	11.428.188	24%	11,92	291	3.470
<i>overig literair</i>	1.623	18%	319.940	12%	7.984.602	17%	24,96	197	4.920
overige boeken	5.178	36%	1.833.208	40%	27.036.845	36%	14,75	354	5.221
GfK PANEL * > 202001 Anderstalig	23.602	62%	285.098	6%	5.208.178	7%	18,27	12	221
literair-cultureel SUBTOTAAL	14.791	63%	178.418	63%	3.151.716	61%	17,66	12	213
<i>literair</i>	8.286	56%	107.801	60%	1.852.122	59%	17,18	13	224
<i>kindertitels</i>	1.988	13%	33.233	19%	428.664	14%	12,90	17	216
<i>overig literair</i>	4.517	31%	37.384	21%	870.930	28%	23,30	8	193
overige boeken	8.811	37%	106.680	37%	2.056.462	39%	19,28	12	233

2016	# ISBN		afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL * > 201601 Enkel Ndl	15.373	90%	5.048.515	98%	74.351.125	98%	14,73	328	4.836
literair-cultureel SUBTOTAAL	9.257	60%	2.880.028	57%	43.790.684	59%	15,20	311	4.731
<i>literair</i>	4.173	45%	1.497.733	52%	23.897.323	55%	15,96	359	5.727
<i>kindertitels</i>	3.381	37%	1.102.335	38%	13.306.147	30%	12,07	326	3.936
<i>overig literair</i>	1.703	18%	279.960	10%	6.587.214	15%	23,53	164	3.868
overige boeken	6.116	40%	2.168.487	43%	30.560.441	41%	14,09	355	4.997
GfK PANEL * > 201601 Anderstalig	1.687	10%	124.301	2%	1.862.166	2%	14,98	74	1.104
literair-cultureel SUBTOTAAL	641	38%	56.068	45%	1.101.863	59%	19,65	87	1.719
<i>literair</i>	132	21%	36.924	66%	777.558	71%	21,06	280	5.891
<i>kindertitels</i>	205	32%	11.388	20%	111.142	10%	9,76	56	542
<i>overig literair</i>	304	47%	7.756	14%	213.163	19%	27,48	26	701
overige boeken	1.046	62%	68.233	55%	760.303	41%	11,14	65	727

Zoals de tabellen op de vorige pagina aantonen, verschenen in Vlaanderen in 2020 in totaal 14.232 nieuwe Nederlandstalige boeken waarvan tenminste één stuk verkocht werd, 64% van deze nieuwe Nederlandstalige boeken waren literair-cultureel. In 2016 waren dit er nog 15.373 nieuwe Nederlandstalige boeken, maar toen was slechts 60% hiervan een literair-culturele titel.

De gemiddelde prijs van een nieuw Nederlandstalig boek was 16,34 euro in 2020 versus 14,73 in 2016. De gemiddelde afzet lag op 320 exemplaren per ISBN versus 328 in 2016.

3.3.3 Vlaamse auteurs

Zoals aangegeven in het hoofdstuk *Methode en Data*, beschikt GfK in zijn database niet over de gegevens of het al dan niet over een Vlaamse partij gaat. Hiervoor werd bij het onderzoek over 2016 deskresearch gedaan, in 2020 werd besloten om enkel uitspraken te doen over de overeenkomstige auteurs.

Zoals de volgende tabellen weergeven, werden er in 2020 in Vlaanderen 9.856 verschillende titels van Vlaamse auteurs verkocht waarvoor een match werd gevonden met 2016. Aangezien enkel over de overeenkomstige auteurs tussen 2016 en 2020 data en beschrijvingen bestaan, wordt er vooral gekeken naar de percentages en gemiddeldes. De absolute aantallen vergelijken houdt weinig steek, gezien het ontbreken van een aanzienlijk deel van de data.

Met een aanbod van 8% van het totaal, vertegenwoordigden boeken van Vlaamse auteurs 29% van de omzet van de totale Vlaamse boekenmarkt. Dit aandeel is gezakt vergeleken met 2016, toen nog 11% van het aanbod bestond uit titels van Vlaamse auteurs en 37% van de omzet werd gegenereerd door boeken van Vlaamse auteurs.

Per Vlaams boek hield dit een gemiddelde van 203 exemplaren per titel in, wat vergelijkbaar was met de 197 exemplaren per titel in 2016. Aan een gemiddelde prijs van 15,57 euro betekende dit een gemiddelde omzet van 3.154 euro per titel. Deze nam sterk toe tussen 2016 en 2020. In 2016 was dit namelijk 12,49 euro aan een gemiddelde omzet van 2.461 euro per titel. Van alle boeken geschreven door een Vlaams auteur werd 56% aan een literair-cultureel genre toegewezen in 2020, in vergelijking met 47% in 2016 een stijging van 9%. Deze literair-culturele boeken vertegenwoordigden 48% van de omzet binnen titels van Vlaamse auteurs. Het aandeel (in omzet) van literair-culturele titels binnen niet-Vlaamse auteurs lag hoger, op 73%.

2020	# ISBN		afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL Enkel Vlaamse auteurs	9.856	8%	1.996.037	31%	31.083.087	29%	15,57	203	3.154
literair-cultureel SUBTOTAAL	5.536	56%	809.210	41%	14.988.206	48%	18,52	146	2.707
<i>literair</i>	1.935	35%	360.724	45%	7601847	51%	21,07	186	3.929
<i>kindertitels</i>	2.080	38%	308.580	38%	4.125.508	28%	13,37	148	1.983
<i>overig literair</i>	1.521	27%	139.907	17%	3.260.852	22%	23,31	92	2.144
overige boeken	4.320	44%	1186827	59%	16.094.881	52%	13,56	275	3.726
GfK PANEL Niet-Vlaamse auteurs	121.379	92%	4.538.233	6%	75.214.045	71%	16,57	37	619
literair-cultureel SUBTOTAAL	85.267	70%	3.376.731	74%	54.906.774	73%	16,26	40	644
<i>literair</i>	18.171	60%	2.076.747	62%	36.003.326	66%	17,34	41	709
<i>kindertitels</i>	50.807	21%	1.082.203	32%	14.208.426	26%	13,13	60	782
<i>overig literair</i>	16.289	19%	217.781	6%	4.695.023	9%	21,56	13	288
overige boeken	36.212	30%	1.161.501	26%	20.307.270	27%	17,48	32	561

2016	# ISBN		afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL Enkel Vlaamse auteurs	28.093	11%	5.533.558	38%	69.130.812	37%	12,49	197	2.461
literair-cultureel SUBTOTAAL	13.102	47%	2.341.570	42%	30.192.376	44%	12,89	179	2.304
<i>literair</i>	2.860	22%	545.943	23%	10.114.494	34%	18,53	191	3.537
<i>kindertitels</i>	6.927	53%	1.520.751	65%	13.575.803	45%	8,93	220	1.960
<i>overig literair</i>	3.315	25%	274.876	12%	6.502.079	22%	23,65	83	1.961
overige boeken	14.991	53%	3.191.988	58%	38.938.436	56%	12,20	213	2.597
GfK PANEL Niet-Vlaamse auteurs	225.323	89%	8.878.429	62%	119.420.873	63%	13,45	39	530
literair-cultureel SUBTOTAAL	125.576	56%	5.310.765	60%	70.605.523	59%	13,29	42	562
<i>literair</i>	55.402	44%	2.787.646	52%	37.848.976	54%	13,58	50	683
<i>kindertitels</i>	31.839	25%	2.104.521	40%	23.719.519	34%	11,27	66	745
<i>overig literair</i>	38.335	31%	418.598	8%	9.037.028	13%	21,59	11	236
overige boeken	99.747	44%	3.567.664	40%	48.815.350	41%	13,68	36	489

3.3.4 Vlaamse uitgevers

Zoals aangegeven in het hoofdstuk *Methoden en Data*, beschikt GfK in zijn database niet over de gegevens of het al dan niet over een Vlaamse uitgeverij gaat. Hiervoor werd bij het onderzoek over 2016 deskresearch gedaan, in 2020 werd besloten om enkel uitspraken te doen over de overeenkomstige uitgevers.

Voor 1.910 verschillende uitgeverijen is er in 2020 een match gevonden met 2016 van uitgeverijen die minstens één boek verkocht hadden. Daarvan waren er 400 gecodeerd als Vlaamse uitgeverijen. Tijdens het onderzoek met 2016 data koos de stuurgroep GBP om in het onderzoek voor enkele onderzoeksvragen het onderscheid met de professionele Vlaamse uitgeverijen te nuanceren. Daarnaast werden de niet-Vlaamse fondsen en imprints die door deze professionele Vlaamse uitgevers werden geïmporteerd en verdeeld hieruit geweerd. Wanneer we dit linken aan de 2016 verkopen, blijft er een match over van 75 professionele Vlaamse uitgeverijen.

Aangezien enkel over de overeenkomstige uitgevers tussen 2016 en 2020 data en beschrijvingen bestaan, wordt er vooral gekeken naar de percentages en gemiddeldes. De absolute aantallen vergelijken houdt weinig steek, gezien het ontbreken van een aanzienlijk deel van de data.

De volgende tabellen tonen dat van alle verschillende boeken die in Vlaanderen minstens één keer verkocht werden in 2020 en waarop een match gevonden werd, er 14% uitgegeven werden door één van de 75 Vlaamse professionele uitgeverijen. Daarvan werden 61% titels als literair-cultureel beschouwd. In 2016 lag dit een stukje lager met 11% van het aanbod aan titels, maar wel een vergelijkbare 60% was daarvan literair-cultureel.

De afzet en omzet in 2020 door Vlaamse professionele uitgeverijen vertegenwoordigden respectievelijk 38% en 35% van de totale Vlaamse boekenverkoop. In 2016 lagen deze cijfers nog op 41% en 39%.

Van elk boek uitgegeven door een Vlaamse professionele uitgeverij werden er gemiddeld 210 stuks verkocht in 2020, in vergelijking met 213 in 2016.

2020	# ISBN		afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL Vlaamse professionele uitgeverijen	23.025	14%	4.824.006	38%	65.308.019	35%	13,54	210	2.836
literair-cultureel SUBTOTAAL	14.008	61%	2.163.483	45%	29.771.552	46%	13,76	154	2.125
<i>literair</i>	1.801	13%	235.236	11%	4.821.159	16%	20,49	131	2.677
<i>kindertitels</i>	9.665	69%	1.632.787	75%	18.201.556	61%	11,15	169	1.883
<i>overig literair</i>	2.542	18%	295.461	14%	6.748.837	23%	22,84	116	2.655
overige boeken	9.017	39%	2.660.522	55%	35.536.467	54%	13,36	295	3.941
GfK PANEL Overige uitgevers	146.661	86%	7.921.026	62%	122.683.470	65%	15,49	54	837
literair-cultureel SUBTOTAAL	90.023	61%	5.133.262	65%	79.955.402	65%	15,58	57	888
<i>literair</i>	49.537	55%	3.197.093	62%	51.838.142	65%	16,21	65	1.046
<i>kindertitels</i>	19.546	22%	1.554.929	30%	18.673.951	23%	12,09	79	955
<i>overig literair</i>	20.940	23%	391.239	8%	9.443.309	12%	24,14	19	451
overige boeken	56.638	39%	2.787.764	35%	42.728.068	35%	15,33	49	754

2016	# ISBN		afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL Vlaamse professionele uitgeverijen	27.411	11%	5.847.687	41%	73.716.582	39%	12,61	213	2.689
literair-cultureel SUBTOTAAL	16.460	60%	2.493.930	43%	31.990.956	43%	12,83	152	1.944
<i>literair</i>	3.614	22%	562.879	23%	9.495.473	30%	16,87	156	2.627
<i>kindertitels</i>	10.137	62%	1.732.127	69%	17.474.990	55%	10,09	171	1.724
<i>overig literair</i>	2.709	16%	198.924	8%	5.020.493	16%	25,24	73	1.853
overige boeken	10.951	40%	3.353.757	57%	41.725.626	57%	12,44	306	3.810
GfK PANEL Overige uitgevers	226.005	89%	8.564.300	59%	114.835.103	61%	13,41	38	508
literair-cultureel SUBTOTAAL	122.218	54%	5.158.405	60%	68.806.943	60%	13,34	42	563
<i>literair</i>	54.648	45%	2.770.710	54%	38.467.997	56%	13,88	51	704
<i>kindertitels</i>	28.629	23%	1.893.145	37%	19.820.332	29%	10,47	66	692
<i>overig literair</i>	38.941	32%	494.550	10%	10.518.614	15%	21,27	13	270
overige boeken	103.787	46%	3.405.895	40%	46.028.160	40%	13,51	33	443

2020	# ISBN		afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL * > 2020001 Vlaamse professionele uitgeverijen	2.622	13%	1.903.278	42%	28.416.212	38%	14,93	726	10.838
literair-cultureel SUBTOTAAL	1.758	67%	780.325	41%	12.794.602	45%	16,40	444	7.278
<i>literair</i>	196	11%	123.720	16%	2.670.920	21%	21,59	631	13.627
<i>kindertitels</i>	1.240	71%	469.967	60%	5.791.778	45%	12,32	379	4.671
<i>overig literair</i>	322	18%	186.637	24%	4.331.904	34%	23,21	580	13.453
overige boeken	864	33%	1.122.953	59%	15.621.610	55%	13,91	1300	18.081
GfK PANEL * > 2020001 Overige uitgevers	17.567	87%	2.633.329	58%	46.488.957	62%	17,65	150	2.646
literair-cultureel SUBTOTAAL	11.246	64%	1.934.646	73%	235.246.551	76%	18,22	172	3.134
<i>literair</i>	6.093	54%	1.363.418	70%	26.134.227	74%	19,17	224	4.289
<i>kindertitels</i>	2.535	23%	438.103	23%	5.462.288	15%	12,47	173	2.155
<i>overig literair</i>	2.618	23%	133.125	7%	3.650.036	10%	27,42	51	1.394
overige boeken	6.321	36%	698.683	27%	11.242.407	24%	16,09	111	1.779

2016	# ISBN		afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL * > 2016001 Vlaamse professionele uitgeverijen	3.861	23%	2341518	45%	34799343	46%	14,86	606	9013
literair-cultureel SUBTOTAAL	2552	65%	957742	41%	15940545	46%	16,64	380	6321
<i>literair</i>	530	21%	325828	34%	6133497	38%	18,82	615	11.573
<i>kindertitels</i>	1471	58%	458497	48%	5663970	36%	12,35	312	3850
<i>overig literair</i>	521	21%	173417	18%	4143078	26%	23,89	333	7952
overige boeken	1339	35%	1383776	59%	18858798	54%	13,63	1033	14084
GfK PANEL * > 2016001 Overige uitgevers	13199	77%	2831298	55%	41413948	54%	14,63	215	3138
literair-cultureel SUBTOTAAL	7376	56%	1978354	70%	28952002	70%	14,63	268	3925
<i>literair</i>	3775	51%	1208829	61%	18541384	64%	15,34	320	4912
<i>kindertitels</i>	2155	29%	655226	33%	7753319	27%	11,83	310	3666
<i>overig literair</i>	1486	20%	114299	6%	2657299	9%	23,25	77	1788
overige boeken	5823	44%	852944	30%	12461946	30%	14,61	146	2140

2020	# ISBN		afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL * > 2020001 Vlaamse uitgeverijen	2.980	15%	2.067.911	46%	30.125.460	40%	14,57	694	10.109
literair-cultureel SUBTOTAAL	1887	63%	838.175	41%	13.451.827	45%	16,05	444	7.129
<i>literair</i>	243	13%	132.351	16%	2.801.074	21%	21,16	545	11.527
<i>kindertitels</i>	1286	68%	516.804	62%	6254.604	46%	12,10	402	4.864
<i>overig literair</i>	358	19%	189.020	23%	4.396.150	33%	23,26	528	12.280
overige boeken	1093	37%	1.229.736	59%	16.673.633	55%	13,56	1.125	15.255
GfK PANEL * > 2020001 Import	17.209	85%	2.468.969	54%	44.779.709	60%	18,14	143	2.602
literair-cultureel SUBTOTAAL	11.117	65%	1.876.796	76%	34.589.326	77%	18,43	169	3.111
<i>literair</i>	6.046	54%	1.354.788	72%	26.004.073	75%	19,19	224	4.301
<i>kindertitels</i>	2.489	22%	391.266	21%	4.999.463	14%	12,78	157	2.009
<i>overig literair</i>	2.582	23%	130.742	7%	3.585.790	10%	27,43	51	1.389
overige boeken	6.092	35%	591.900	24%	10.190.384	23%	17,22	97	1.673

2016	# ISBN		afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL * > 2016001 Vlaamse uitgeverijen	4.554	27%	2435729	47%	344.334.082	45%	14,10	535	7539
literair-cultureel SUBTOTAAL	2358	52%	946488	39%	14.064.578	41%	14,86	401	5965
<i>literair</i>	317	13%	188516	20%	3.647	26%	19,35	595	11507
<i>kindertitels</i>	1481	63%	591015	62%	6444939	46%	10,90	399	4352
<i>overig literair</i>	560	24%	166957	18%	3.971938	28%	23,61	298	7093
overige boeken	2196	48%	1489241	61%	20269504	59%	13,61	678	9230
GfK PANEL * > 2016001 Import	12506	73%	273087	53%	41879.209	55%	15,30	219	3349
literair-cultureel SUBTOTAAL	7540	60%	1989608	73%	30.827.969	74%	15,49	264	4089
<i>literair</i>	3988	53%	1346141	68%	21.027.180	68%	15,62	338	5273
<i>kindertitels</i>	2105	28%	522708	26%	6.972.350	23%	13,34	248	3312
<i>overig literair</i>	1447	19%	120759	6%	2.828.439	9%	23,42	83	1955
overige boeken	4966	40%	747479	27%	11.051.240	26%	14,78	151	2225

De voorgaande tabellen tonen enerzijds de analyse van de 75 Vlaamse professionele uitgeverijen en overige uitgeverijen, en anderzijds de analyse van de 400 Vlaamse uitgeverijen (dus ook niet-professionele uitgeverijen) versus de 1.510 niet-Vlaamse uitgeverijen (import).

Nieuwe boeken van Vlaamse professionele uitgeverijen verkochten gemiddeld 726 exemplaren, in vergelijking was dit slechts 606 in 2016. In 2020 ging het om een totaal van 2.622 verschillende nieuwe titels of 13% van de titels van de gematchte uitgeverijen, waarvan 67% als literair-cultureel beschouwd kon worden. 7 op 10 van die literair-culturele titels was een kinderboek. Vergeleken met 2016 data, zien we een daling van het aandeel titels van Vlaamse professionele uitgeverijen. Toen was dit nog 23% van het aanbod en 46% van de omzet, waar dit in 2020 neer komt op 38%.

Het aantal nieuwe geïmporteerde titels lag in 2020 in Vlaanderen op 17.209 of 85% van het totale aanbod in nieuwe boeken. Daarmee lag het aanbod import hoger dan in 2016, toen dit slechts 77% van het totale aanbod in nieuwe boeken was. Wat de omzet betreft, is er een stijging merkbaar van 54% in 2016 naar 60% in 2020. Binnen de geïmporteerde titels waren de literair-culturele genres, met een aandeel van 65%, sterker vertegenwoordigd dan bij uitgaven door een Vlaamse (maar niet noodzakelijk professionele) uitgever, waar 63% als literair-cultureel beschouwd kon worden. Deze percentages liggen wel dicht bij elkaar dan in 2016, toen deze respectievelijk op 60% en 52% lagen.

3.3.5 Meest verkochte boeken

De volgende tabellen geven weer welk aandeel de 20, 100, 500 en 1.000 meest verkochte boeken binnen de totale boekenverkoop vertegenwoordigden. Het is bij evaluatie van de GBP interessant om te evalueren of de 'bestsellers' nadeel ondervinden, en/of de verkoop eventueel verschuift naar de 'longtail'.

Wanneer we deze oefening maken, lijkt dit inderdaad het geval te zijn. Binnen de algemene boeken, stonden de 20 meest verkochte boeken voor 3,7% van de totale Vlaamse boekenomzet in 2020, waar dit nog 6,7% was in 2016 (een daling in omzet van 3% bij de top 20). Van die 20 boeken behoren er 14 tot een literair-cultureel genre, wat in 2016 slechts 9 stuks waren.

In de top 1.000 stonden nog 541 literair-culturele titels in 2020, in vergelijking met 559 in 2016. Deze 1000 meest verkochte titels realiseerden een omzet van 23,2% ten opzichte van de totale omzet in 2020. In 2016 lag ook dit omzetcijfer een stuk hoger met 30,9%. Het grote aanbod online kan mee een verklaring geven voor deze verschuiving.

Binnen de literair-culturele genres werd 6,1% van de omzet gegenereerd door de top-20 meest verkochte boeken. Dit cijfer lag op 9,5% in 2016.

2020	afzet (# stuks)		omzet (€)		# literair-culturele titels	
GfK PANEL TOTAAL	13.964.987		208.496.066			
TOP-20 TOTAAL	411.409	2,9%	7.676.686	3,7%	14	70%
TOP-100 TOTAAL	1.066.544	7,6%	18.546.450	8,9%	50	50%
TOP-500 TOTAAL	2.244.334	16,1%	37.713.194	18,1%	260	52%
TOP-1000 TOTAAL	2.996.409	21,5%	48.438.119	23,2%	541	54%
>TOP-1000 TOTAAL	10.968.578	78,5%	160.057.947	76,8%	189.372	60%

2016	afzet (# stuks)		omzet (€)		# literair-culturele titels	
GfK PANEL TOTAAL	14.411.987		188.551.685			
TOP-20 TOTAAL	753.408	5,2%	12.589.666	6,7%	9	45%
TOP-100 TOTAAL	1.761.940	12,2%	26.075.068	13,8%	42	42%
TOP-500 TOTAAL	3.299.755	22,9%	45.989.497	24,4%	259	52%
TOP-1000 TOTAAL	4.326.862	30,0%	58.309.244	30,9%	559	56%
>TOP-1000 TOTAAL	10.085.125	70,0%	130.242.441	69,1%	136.092	54%

2020	afzet (# stuks)		omzet (€)	
GfK PANEL Literair-cultureel	7.938.071		119.404.561	
TOP-20 LIT-CUL	347.169	4,4%	7.284.527	6,1%
TOP-100 LIT-CUL	786.878	9,9%	16.674.096	14,0%
TOP-500 LIT-CUL	1.544.820	19,5%	28.374.190	23,8%
TOP-1000 LIT-CUL	2.068.842	26,1%	35.107.757	29,4%
>TOP-1000 LIT-CUL	5.869.229	73,9%	84.296.804	70,6%

2016	afzet (# stuks)		omzet (€)	
GfK PANEL Literair-cultureel	7.652.335		100.797.899	
TOP-20 LIT-CUL	523.638	6,8%	9.572.301	9,5%
TOP-100 LIT-CUL	1.041.836	13,6%	17.688.710	17,5%
TOP-500 LIT-CUL	2.070.786	27,1%	30.578.613	30,3%
TOP-1000 LIT-CUL	2.802.970	36,6%	39.112.821	38,8%
>TOP-1000 LIT-CUL	4.849.365	63,4%	61.685.078	61,2%

3.3.6 New release boeken

In tegenstelling tot de nieuwe titels die we hiervoor analyseerden en die gebaseerd zijn op een volledig jaar, zijn *new release* titels boeken die jonger dan 6 maanden zijn. De resultaten in de volgende tabellen maken dus een onderscheid in het moment van de aankoop, waarbij *new release* alle verkopen van tijdens de eerste zes maanden na verschijning verzamelt en *catalogue* alle verkopen van titels ouder dan zes maanden. In functie van een evaluatie van de GBP maakt dit meetbaar of het aankoopgedrag al dan niet verschuift naar oudere titels.

2020	afzet (# stuks)		omzet (€)		Prijs/ISBN
GfK PANEL TOTAAL	13.964.987	100%	208.496.066	100%	14,93
Catalogue * > 6 maanden	8.931.297	64,0%	125.227.109	60,1%	14,02
New Release * < 6 maanden	5.033.690	36,0%	83.268.956	39,9%	16,54
GfK PANEL Nederlandstalig	12.402.358	100%	181.343.128	100%	14,62
Catalogue * > 6 maanden	7.637.046	61,6%	103.002.335	56,8%	13,49
New Release * < 6 maanden	4.765.312	38,4%	78.340.793	43,2%	16,44
GfK PANEL Literair-cultureel	7.095.690	100%	105.755.593	100%	14,90
Catalogue * > 6 maanden	4.282.561	60,4%	56.240.575	53,2%	13,13
New Release * < 6 maanden	2.813.129	39,6%	49.515.018	46,8%	17,60

2016	afzet (# stuks)		omzet (€)		Prijs/ISBN
GfK PANEL TOTAAL	14.412.095	100%	188.549.973	100%	13,08
Catalogue * > 6 maanden	11.812.486	82,0%	150.422.177	79,8%	12,73
New Release * < 6 maanden	2.599.609	18,0%	38.127.796	20,2%	14,67
GfK PANEL Nederlandstalig	13.287.749	100%	170.155.487	100%	12,81
Catalogue * > 6 maanden	10.753.845	80,9%	133.217.969	78,3%	12,39
New Release * < 6 maanden	2.533.905	19,1%	36.937.518	21,7%	14,58
GfK PANEL Literair-cultureel	7.738.291	100%	101.500.913	100%	13,12
Catalogue * > 6 maanden	6.325.772	81,7%	79.354.049	78,2%	12,54
New Release * < 6 maanden	1.412.519	18,3%	22.146.864	21,8%	15,68

In 2020 lag de verhouding *catalogue* t.o.v. *new release* in omzet op 60/40. Een groot verschil met 2016, toen deze verhouding nog 80/20 was. Specifiek voor Nederlandstalig en literair-culturele titels evolueerde die verdeling in het voordeel van *new release* titels. Dit was ook het geval in 2016.

In totaal werden in Vlaanderen 5.033.690 boeken aan 83,27 miljoen euro onder *new release* gekocht. Ongeveer een verdubbeling vergeleken met 2016 toen deze cijfers op 2.599.609 stuks en 38,13 miljoen euro lagen.

Dit zou in theorie betekenen dat voor 2020 de gemiddelde prijs van 16,54 euro voor *new release* boeken tevens de gemiddelde prijs zou zijn van alle boeken onderhevig aan de GBP. Een stijging van 1,87 euro vergeleken met nieuwe boeken in 2016.

Voor Nederlandstalige titels lag deze gemiddelde prijs van *new releases* op 16,44 euro, dat is 1,86 euro hoger dan in 2016. En dit terwijl voor enkel literair-culturele titels de gemiddelde prijs 17,60 euro bedroeg, dat is 1,92 euro hoger dan in 2016.

New release boeken hebben in de tweede jaarhelft van 2020 het dus enorm goed gedaan in vergelijking met 2016. Een mogelijke verklaring kan zijn dat tijdens de *lockdown* de boekhandels tot essentiële winkels behoorden in tegenstelling tot veel andere sectoren en open mochten blijven. De verkoop van *new releases* deed het toen zeer goed.

3.4 Verkoopkanalen in de Vlaamse boekenmarkt

In deze sectie bespreken we de kanaalverdeling die algemeen wordt aangenomen binnen het Vlaamse boekenvak: boekhandelketens, onafhankelijke/zelfstandige boekhandelaars, grootdistributie (of supermarkten), (entertainment- en/of) speelgoedwinkels en de Vlaamse verkopen van (nationale en internationale) internetboekhandels.

De tabellen op de volgende pagina tonen de aantallen en omzetten per distributiekanaal zoals opgemeten bij de deelnemende retailers aan de GfK Panelmarkt over het volledige jaar 2020 en 2016. Bij deze evaluatie van de GBP en in het bijzonder van de parameters m.b.t. de aandelen van de verschillende kanalen hebben we een identieke verdeling gebruikt als bij de nulmeting om een accurate meting te verkrijgen. Een overzicht van het huidige GfK panel is terug te vinden in bijlage 2. Omzetgegevens van individuele retailers worden door GfK niet vrijgegeven.

De gereguleerde boekenprijs beoogt, naast het verzekeren van een pluriform boekenaanbod in de Nederlandse taal, een sterkere positie van de traditionele boekhandel. Met zware kortingen op bestsellers prikkelen vooral supermarkten tot impulsaankopen, wat kopers en dus omzet weg kan nemen van bij traditionele boekverkopers. Echter, het kan ook zijn dat de grootdistributie net mensen bereikt die geen boekhandels bezoeken. De evaluatie van de GBP kan dus trachten te onderzoeken of deze het drempelverlagend effect heeft doen verdwijnen met als gevolg een verlies van potentiële omzet voor de uitgeverijen of dat de omzet net verschuift naar de traditionele boekverkoper.

Binnen de GfK Panelmarkt van 2020, vertegenwoordigde de groep van zelfstandige boekhandelaars een aandeel van 3,1% in afzet en 4,0% in omzet, wat telkens 0,2% lager lag dan in 2016. De boekhandelketens vertegenwoordigden 46,3% in afzet en 47,8% in omzet. In 2016 was dit in omzet nog 62,9%. Dit heeft te maken met een enorme groei aan online verkopen, waar COVID en de daarmee gepaard gaande *lockdowns* naar alle waarschijnlijkheid aan de basis van liggen.

Veruit de grootste boekhandelsketen (Standaard Boekhandel) kreeg klappen met een kleine omzetzdaling tot gevolg. We zien echter een daling in marktaandeel van 62,9% naar 47,8% bij boekhandelaars. Deze sterke daling is gerelateerd aan die opsplitsing die wordt gemaakt tussen fysieke en online winkels (ongeacht de economische entiteit, zoals een Standaard Boekhandel die zowel een fysieke als een online winkel omvat in de analyse). Het kanaal boekhandelketens zijn enkel de fysieke winkels. De online winkels van elke retailer behoren tot het online verkoopkanaal. Deze is bij elke speler erop vooruitgegaan ten opzichte van 2016. Het verlies van een boekhandel bij het fysieke verkoopkanaal wordt deels dus door zichzelf opgevangen in het online verkoopkanaal (indien aanwezig).

Online boekverkopers wonnen het meest aan aandeel ten opzichte van 2016. Met een aandeel van 37,9% in omzet in 2020, zien we een stijging van 20,5% ten opzichte van 2016. Met een daling van 0,2% in omzet tussen 2016 en 2020 zagen we een veel kleinere verandering bij de zelfstandige boekhandelaars. De grootdistributie daarentegen zag net geen 3% aandeel in omzet verdwijnen vergeleken met 2016 en vertegenwoordigde in 2020 nog maar 7,5%. Boekhandelketens zagen procentueel het meeste omzet verdwijnen: van een aandeel van 62,9% in 2016 naar een aandeel van 47,8% in 2020. Ze bleven wel nog steeds het grootste kanaal.

Bijna één op twee aankopen (48,2% van de omzet) gebeurde in 2020 via branchevreemde kanalen, een stijging van 15,3% ten opzichte van 2016.

43,7% van alle boeken waren beschikbaar (of minstens één keer verkocht in 2020) bij de boekhandel, tegenover 85,8% in branchevreemde kanalen (inclusief de 'online long tail'). In 2016 was dit nog 50,9% in boekhandels en 80,1% bij branchevreemde kanalen. We zien het aanbod online tevens groter worden. Van 76,3% van alle unieke titels in 2016 naar 83,6% in 2020. Online kan je met andere woorden intussen haast ieder boek terugvinden.

De tabellen op de volgende pagina geven deze analyse weer.

2020	# ISBN	afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL TOTAAL	313.978	13.964.987	100%	208.496.066	100%	14,93	44	664
boekhandelketens	114.488 36,5%	6.459.360 46,3%		99.746.444 47,8%		15,44	56	871
zelfstandige boekhandelaars	59.397 18,9%	428.404 3,1%		8.320.081 4,0%		19,42	7	140
entertainment specialisten	8.843 2,8%	564.808 4,0%		5.911.235 2,8%		10,47	64	668
grootdistributie	22.717 7,2%	2.072.092 14,8%		15.591.134 7,5%		7,52	91	686
internetverkopers	262.450 83,6%	4.440.322 31,8%		78.927.172 37,9%		17,78	17	301
boekhandels	137.158 43,7%	6.887.764 49,3%		108.066.526 51,8%		15,69	50	788
branchevreemd	269.424 85,8%	7.077.222 50,7%		100.429.540 48,2%		14,19	26	373

2016	# ISBN	afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL TOTAAL	253.416	14.411.987	100%	188.551.685	100%	13,08	57	744
boekhandelketens	105.702 41,7%	8.103.308 56,2%		118.516.338 62,9%		14,63	77	1.121
zelfstandige boekhandelaars	62.321 24,6%	471.366 3,3%		7.941.052 4,2%		16,85	8	127
entertainment specialisten	9.550 3,8%	987.569 6,9%		9.765.633 5,2%		9,89	103	1.023
grootdistributie	24.274 9,6%	2.864.644 19,9%		19.597.546 10,4%		6,84	118	807
internetverkopers	193.462 76,3%	1.985.101 13,8%		32.731.116 17,4%		16,49	10	169
boekhandels	129.006 50,9%	8.574.673 59,5%		126.457.390 67,1%		14,75	66	980
branchevreemd	203.021 80,1%	5.837.313 40,5%		62.094.295 32,9%		10,64	29	306

2020	# ISBN	afzet (# stuks)	omzet (€)	prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL * > 202001	37.834	4.844.751 100%	79.732.652 100%	16,46	128	2.107
boekhandelketens	16.599 43,9%	2.640.600 54,5%	45.279.258 56,8%	17,15	159	2.728
zelfstandige boekhandelaars	10.341 27,3%	175.439 3,6%	3.657.152 4,6%	20,85	17	354
entertainment specialisten	1.669 4,4%	186.756 3,9%	1.953.306 2,4%	10,46	112	1.170
grootdistributie	3.935 10,4%	686.934 14,2%	6.343.007 8,0%	9,23	175	1.612
internetverkopers	33.795 89,3%	1.155.021 23,8%	22.499.929 28,2%	19,48	34	666
boekhandels	18.910 50,0%	2.816.039 58,1%	48.936.410 61,4%	17,38	149	2.588
branchevreemd	34.279 90,6%	2.028.711 41,9%	30.796.242 38,6%	15,18	59	898

2016	# ISBN	afzet (# stuks)	omzet (€)	prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL * > 201601	17.060	5.172.816 100%	76.213.291 100%	14,73	303	4.467
boekhandelketens	12.121 71,0%	3.204.717 62,0%	52.123.879 68,4%	16,26	264	4.300
zelfstandige boekhandelaars	8.491 49,8%	158.007 3,1%	2.966.904 3,9%	18,78	19	349
entertainment specialisten	2.024 11,9%	356.330 6,9%	3.712.373 4,9%	10,42	176	1.834
grootdistributie	4.234 24,8%	947.820 18,3%	8.581.776 11,3%	9,05	224	2.027
internetverkopers	13.683 80,2%	505.942 9,8%	8.828.359 11,6%	17,45	37	645
boekhandels	13.012 76,3%	3.362.724 65,0%	55.090.783 122,7%	16,38	258	4.234
branchevreemd	14.420 84,5%	1.810.092 35,0%	21.122.508 47,1%	11,67	126	1.465

Zoals weergegeven in de tabellen op de vorige pagina, verschenen in 2020 in de boekhandel 18.910 nieuwe titels. Het aandeel van beschikbare titels in de boekhandel kwam daarmee op 50% te liggen, wat 6,3% hoger lag dan eerder in de algemene tabel getoond werd. Voor de branchevreemde boekverkoper zien we een verschuiving van 85,8% naar 90,6% en dus een stijging van 4,8%. Dus ook het aanbod nieuwe titels verschilde aanzienlijk. Wel werden bij de boekhandelaars gemiddeld 149 exemplaren per nieuwe titel verkocht. Bij branchevreemde kanalen werden er slechts 59 exemplaren per nieuwe titel verkocht.

De gemiddelde prijs bij de lokale boekhandel lag significant hoger dan bij branchevreemde boekverkopers, hetgeen in belangrijke mate gerelateerd is aan het verschil in assortiment. Bij entertainmentspecialisten en zeker bij de grootdistributie ligt er immers een sterke focus op het relatief goedkope stripboek of het gemiddeld goedkopere kinderboek. Want als er enkel rekening gehouden werd met literair-culturele titels (zie tabellen op volgende pagina), bleef de prijs in beide kanalen (i.e. entertainmentspecialisten en grootdistributie) lager liggen dan in de rest van de markt. Merk op dat vooral bij de grootdistributie, aan een gemiddelde prijs van 7,18 euro, het aandeel in afzet (14,9%) en in omzet (7,1%) sterk verschillen.

Op een aanbod van 59.379 verschillende referenties, verkocht de zelfstandige boekhandelaar in 2020 gemiddeld zeven boeken per titel in het aanbod. In 2016 waren dit er nog 8 (zie tabellen op de vorige pagina). Voor literair-culturele titels lag dit aantal op 40.285 verschillende referenties en 8 verkochte exemplaren per titel (zie tabellen op de volgende pagina). Dit aantal verkochte exemplaren per titel is onveranderd gebleven ten opzichte van 2016.

2020	# ISBN	afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL LIT-CUL	189.915	7.938.071	100%	119.404.561	100%	15,04	42	629
boekhandelketens	65.316 34,4%	3.451.447	43,5%	56.196.330	47,1%	16,28	53	860
zelfstandige boekhandelaars	40.285 21,2%	338.297	4,3%	6.529.670	5,5%	19,30	8	162
entertainment specialisten	5.352 2,8%	327.671	4,1%	3.875.580	3,2%	11,83	61	724
grootdistributie	11.887 6,3%	1.181.272	14,9%	8.476.086	7,1%	7,18	99	713
internetverkopers	161.216 84,9%	2.639.384	33,2%	44.326.894	37,1%	16,79	16	275
boekhandels	81.036 42,7%	3.789.744	47,7%	62.726.001	52,5%	16,55	47	774
branchevreemd	164.982 86,9%	4.148.327	52,3%	56.678.561	47,5%	13,66	25	344

2016	# ISBN	afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL LIT-CUL	138.678	7.652.335	100%	100.797.899	100%	13,17	55	727
boekhandelketens	55.534 40,0%	4.081.550	53,3%	61.604.709	61,1%	15,09	73	1.109
zelfstandige boekhandelaars	38.837 28,0%	328.352	4,3%	5.618.848	5,6%	17,11	8	145
entertainment specialisten	5.936 4,3%	616.680	8,1%	6.761.231	6,7%	10,96	104	1.139
grootdistributie	12.537 9,0%	1.510.046	19,7%	9.429.823	9,4%	6,24	120	752
internetverkopers	107.042 77,2%	1.115.708	14,6%	17.383.288	17,2%	15,58	10	162
boekhandels	70.481 50,8%	4.409.902	57,6%	67.223.557	66,7%	15,24	63	954
branchevreemd	112.539 81,2%	3.242.434	42,4%	33.574.342	33,3%	10,35	29	298

2020	# ISBN	afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL LIT-CUL * > 202001	23.845	2.904.863	100%	50.639.346	100%	17,43	122	2.124
boekhandelketens	10.495 44,0%	1.554.561	53,5%	28.966.124	57,2%	18,63	148	2.760
zelfstandige boekhandelaars	7.325 30,7%	146.706	5,1%	3.058.642	6,0%	20,85	20	418
entertainment specialisten	1.192 5,0%	97.645	3,4%	1.176.642	2,3%	12,05	82	987
grootdistributie	2.421 10,2%	368.270	12,7%	3.251.432	6,4%	8,83	152	1.343
internetverkopers	21.203 88,9%	737.682	25,4%	14.186.507	28,0%	19,23	35	669
boekhandels	12.189 51,1%	1.701.266	58,6%	32.024.765	63,2%	18,82	140	2.627
branchevreemd	21.558 90,4%	1.203.597	41,4%	18.614.581	36,8%	15,47	56	863

2016	# ISBN	afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL LIT-CUL * > 201601	9.898	2.936.096	100%	44.892.547	100%	15,29	297	4.536
boekhandelketens	6.864 69,3%	1.835.639	62,5%	30.642.907	68,3%	16,69	267	4.464
zelfstandige boekhandelaars	5.416 54,7%	123.413	4,2%	2.299.791	5,1%	18,63	23	425
entertainment specialisten	1.425 14,4%	223.011	7,6%	2.566.013	5,7%	11,51	156	1.801
grootdistributie	2.431 24,6%	425.042	14,5%	3.771.332	8,4%	8,87	175	1.551
internetverkopers	8.171 82,6%	328.991	11,2%	5.612.504	12,5%	17,06	40	687
boekhandels	7.429 75,1%	1.959.052	66,7%	32.942.698	73,4%	16,82	264	4.434
branchevreemd	8.682 87,7%	977.044	33,3%	11.949.849	26,6%	12,23	113	1.376

Zoals we kunnen zien in de tabellen van de vorige pagina, werden in 2020 in de zelfstandige boekhandels 7.325 nieuwe in 2020 verschenen literair-culturele titels aangeboden, oftewel 30,7% van het totale aanbod van 23.845 boeken. Dit percentage lag nog op 54,7% in 2016. Bij de boekhandelketens lag dit aandeel op 44% in 2020, in vergelijking met 69,3% in 2016. Deze dalende trend valt te verklaren door het steeds groeiende aanbod online. Bij de internetverkopers zien we namelijk wel een stijging van een aandeel dat met 82,6% van de nieuwe literair-culturele titels al hoog lag, naar 88,9% van het totale aanbod waarvan minstens één verkoop plaatsvond. Dat betekent eveneens dat bij internetverkopers van slechts 11,1% nieuwe literair-culturele titels niet één exemplaar is verkocht.

2020	afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN
GfK PANEL Boekhandels	6.887.764	100%	108.066.526	100%	15,69
Catalogue * > 6 maanden	3.952.755	57,4%	56.527.223	52,3%	14,30
New Release * < 6 maanden	2.935.009	42,6%	51.539.303	47,7%	17,56
GfK PANEL Branchevreemd	7.077.222	100%	100.429.540	100%	14,19
Catalogue * > 6 maanden	4.978.542	70,3%	68.699.886	68,4%	13,80
New Release * < 6 maanden	2.098.681	29,7%	31.729.654	31,6%	15,12

2016	afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN
GfK PANEL Boekhandels	8.574.781	100%	126.455.677	100%	14,75
Catalogue * > 6 maanden	6.950.443	81,1%	99.638.044	78,8%	14,34
New Release * < 6 maanden	1.624.338	18,9%	26.817.633	21,2%	16,51
GfK PANEL Branchevreemd	5.837.313	100%	62.094.295	100%	10,64
Catalogue * > 6 maanden	4.862.042	83,3%	50.784.133	81,8%	10,45
New Release * < 6 maanden	975.271	16,7%	11.310.162	18,2%	11,60

Bovenstaande tabellen verdelen de markt in de traditionele boekhandel tegenover de branchevreemde boekverkoper, waarbij telkens een onderscheid wordt gemaakt tussen enerzijds *new release* en anderzijds *catalogue* verkopen. Het aandeel in omzet van titels jonger dan zes maanden (*new releases*) bedroeg in 2020 in de traditionele boekhandel 47,7%, terwijl dit bij branchevreemde kanalen gemiddeld 31,6% was.

New releases zijn globaal een stuk belangrijker geworden, want in 2016 was dit nog maar 21,2% van de omzet bij boekhandels en 18,2% bij branchevreemde kanalen. De gemiddelde prijs van een *new release* bedroeg 17,56 euro in 2020 en 16,51 euro in 2016 in de boekhandel. En dit terwijl een *new release* gemiddeld bij de overige retailers in branchevreemde kanalen in 2020 gemiddeld slechts 15,12 euro kostte en slechts 11,60 euro in 2016.

3.5 Aankoopbeleid van de boekhandel

Het aankoopbeleid van de boekhandel werd onderzocht via een vragenlijst bij boekenwinkels. Het aantal boekhandelaars dat in 2021 deelnam aan de bevraging bedroeg 45 en ligt in lijn met 2017 (n=41), maar verschilt qua samenstelling. In 2017 waren 9 op de 10 van de deelnemende handelszaken onafhankelijke boekhandels; in 2021 namen ongeveer evenveel onafhankelijke boekhandels (46,7%) deel als winkels die onderdeel zijn van een keten maar wel zelf hun bestellingen beheren (44,4%). Drie vierde van de deelnemende boekenwinkels (75,5%) was een algemene boekhandel, het overige kwart (24,5%), voornamelijk onafhankelijke boekenwinkels, beschouwde zichzelf als speciaalzaak.

Type handelszaak	2017	2021 ¹
Onafhankelijke boekhandel	87,8%	46,7%
Filiaal van een keten, waarbij de winkel de bestellingen beheert	4,9%	44,4%
Filiaal van een keten, waarbij de keten de bestellingen beheert	4,9%	4,4%
Andere	2,4%	4,4%
Soort boekhandel	2017	2021
Algemene boekhandel	48,8%	75,5%
Gespecialiseerde boekhandel	51,2%	24,5%

Gevraagd naar de prijsbepaling van de boeken die ze verkochten, stelde de overgrote meerderheid (88,8%) dat de prijs centraal bepaald werd. De facto, en dit is (wellicht) anders in vergelijking tot 2016, werd hierbij verwezen naar de GBP en de Boekenbank. Bijgevolg ervoeren de handelaars weinig controle over de prijszetting.

Hoe werd de prijs van de boeken in uw handelszaak bepaald?	2016	2020
De prijs werd centraal bepaald	29,3%	88,8%
De prijs werd bepaald door mijn zaak of filiaal	12,2%	11,2%
De adviesprijzen werden gevolgd	53,7%	/
Andere	4,9%	/

¹ Het betreft hier het profiel de deelnemende boekhandels op het moment van de bevraging, in casu 2017 en 2021. De eigenlijke studie / vraagstelling heeft betrekking op het voorafgaandelijk jaar. In wat volgt zal dan ook systematische verwezen worden naar respectievelijk 2016 en 2020 met uitzondering van de paragraaf omtrent de impact van de GBP in 2020

Los daarvan, organiseerden 60% van hen (vs. 42% in 2016) doorheen 2020 een of meerdere tijdelijke kortingsacties. Hierbij werd op boeken nieuwer dan 6 maanden gemiddeld ongeveer 10% korting gegeven, op boeken ouder dan 6 maanden liep de korting op tot gemiddeld 25%. Hoewel de prijszetting van de boeken *an sich* centraal gebeurde, gaf net niet de helft (48% vs. 55% in 2016) van de boekhandelaars aan dat ze permanent reductie gaven ten opzichte van de officiële adviesprijs, hetzij op boeken jonger dan 6 maanden (29%), hetzij op boeken ouder dan 6 maanden (49%). De gemiddelde reductie op boeken nieuwer dan 6 maanden bedroeg ongeveer 5%, die op boeken ouder dan 6 maanden gemiddeld ongeveer 10%.

Globaal genomen blijft de online verkoop met ruime voorsprong de grootste concurrent van de ondervraagde boekhandels (80%). Dit laatste is wel iets minder uitgesproken bij de onafhankelijke boekenwinkels, waarbij 19% de ketens en 10% de supermarkt als belangrijkste concurrent aanwees.

Wie ziet u als uw belangrijkste concurrent voor de verkoop van boeken?	2016	2020
Onafhankelijke boekhandels	0,0%	2,2%
Ketens van boekhandels	22,0%	8,9%
Online verkoop van papieren boeken (bol.com ...)	65,9%	80,0%
Supermarkten	7,3%	4,4%
Andere	4,9%	4,4%

Boekhandels deden in 2020 beroep op gemiddeld 10 leveranciers. Centraal Boekhuis bleef veruit de grootste (82,2%), gevolgd door DistriMedia (64,4%) en Pelckmans Distributie (58,0%). Andere leveranciers die spontaan vermeld werden waren voornamelijk EPO (18%) en De eenhoorn (20%).

Het geven van korting door leveranciers leek eerder regel dan uitzondering. Zo goed als alle boekhandelaars (98%) gaven aan een korting te krijgen. Deze bedroeg gemiddeld om en bij de 30%.

Gebruikte leveranciers?	2016	2020
DistriMedia (Lannoo)	45,0%	64,4%
Centraal Boekhuis (CB)	67,5%	82,2%
Agora	17,5%	35,5 %
L&M Books	15,0%	40,0%
Pelckmans Distributie	40,0%	58,0%
Andere	77,5%	77,7%

Voor hun verkoop bleven de boekhandels in de eerste plaats afhankelijk van de consument (82,2%) en meer bepaald van vaste klanten. Bij bijna 2 op 3 boekhandels (64,4%) stonden zij garant voor de grootste omzet. De bibliotheken volgden met 15,6%, daar waar scholen net als in 2016 helemaal achteraan hinkten (2,2%). Niettemin stelde de helft van de boekhandelaars (53%) dat ze in 2020 naast schoolboeken en/of wetenschappelijke boeken, tevens algemene boeken verkochten aan scholen. In de eerste plaats aan lagere scholen (100%) eerder dan aan middelbare scholen (42%). De scholen waren in 2020 goed voor gemiddeld 8% van de omzet (10% in 2016).

Welke klanten zorgden voor de grootste omzet van uw boekenverkoop?	2016	2020
Vaste klanten	89,7%	64,4%
Sporadische klanten	0,0%	17,8%
Scholen	2,6%	2,2%
Bibliotheken	7,7%	15,6%

Hoewel ze duidelijk een groter aandeel uitmaakten van de boekenomzet van de ondervraagde handelaars (zie supra) in vergelijking tot scholen, verkocht ongeveer een gelijk aantal aan openbare bibliotheken (49%). Men verkocht gemiddeld aan 6 openbare bibliotheken, gemiddeld goed voor een omzetaandeel van ongeveer 20%.

Impact GBP op Prijs/Winst/Verkoop/Aanbod 2020				
	Prijs	Winst	Verkoop	Aanbod
Zeker gestegen	26,7%	8,9%	15,6%	4,4%
Eerder gestegen	28,9%	26,7%	28,9%	17,8%
Niet gedaald of gestegen	44,4%	55,6%	51,1%	71,1%
Eerder gedaald	0,0%	6,7%	0,0%	6,7%
Zeker gedaald	0,0%	2,2%	4,4%	0,0%

Net geen 6 op 10 van de deelnemende handelaars (56%) stelde dat de invoering van de GBP leidde tot een verhoging van de boekenprijs in zijn of haar winkel/filiaal. Dit was iets vaker het geval bij onafhankelijke boekhandelaars (57%) in vergelijking tot filiaalhouders (50%). In 2017 was de overgrote meerderheid (82%) evenwel nog overtuigd dat de GBP geen invloed zou hebben op de prijs van boeken.

Een op drie (35,5%) van de handelaars zag ook een stijging van de winst, filiaalhouders (45%) vaker dan onafhankelijke boekenwinkels (33%). Het globale aandeel dat een winststijging kende, lag wel meer in lijn met de verwachtingen voorafgaand aan de invoering van de GBP (cfr. 38% verwachtte een winststijging in 2017).

Wat de eigenlijke verkoopt betreft, schreef om en bij 45% een positief effect toe aan de GBP. Filiaalhouders lieten zich opnieuw vaker positief uit (50%) in vergelijking tot onafhankelijke boekwinkels (38%). De verwachte daling (20% in 2017) bleef wel veeleer uit. Veruit de grootste consensus bestond er omtrent de impact op het aanbod. Zeven op tien (71,1%) van onze boekhandels zag immers geen effect op het aanbod. Dit aandeel was conform de uitgesproken verwachting in 2017.

Impact Coronacrisis op Prijs/Winst/Verkoop/Aanbod 2020				
	Prijs	Winst	Verkoop	Aanbod
Zeker gestegen	11,1%	17,8%	31,1%	4,4%
Eerder gestegen	17,8%	26,7%	28,9%	11,1%
Niet gedaald of gestegen	71,1%	20,0%	8,9%	40,0%
Eerder gedaald	0,0%	17,8%	13,3%	28,9%
Zeker gedaald	0,0%	17,8%	17,8%	15,6%

Ook binnen de boekensector liet de impact van de Coronacrisis zich in 2020 niet onbetuigd, al leek deze zeker niet eenzijdig en uitgesproken negatief.

De minste impact hadden de Coronacrisis en bijhorende *lockdowns* op de prijs van boeken. Niettemin gaf ongeveer 1 op 3 (28,9%) van de boekhandelaars aan dat de prijzen waren gestegen.

Wat de winst betreft, waren er net iets meer stijgers (44,5%) dan dalers (35,5%). Het waren hierbij wel opvallend vaker onafhankelijke boekenwinkels die een stijging van de winst lieten optekenen (66% vs. 25% bij filialen). Meer dan waarschijnlijk hebben zij minder geleden onder de *lockdowns* en bijhorende sluiting van de retail sector.

Ook wat de verkoop van boeken betrof, oogde het saldo eerder positief. Voor 6 op 10 handelaars (60,0%) had de Coronacrisis een eerder positief effect op de boekenverkoop. Opnieuw leken onafhankelijke boekhandelaars het iets beter te doen dan ketens (71% vs. 55%).

Enkel op het aanbod van boeken, bleek er eerder een negatief effect te zijn. Iets meer dan 4 op 10 (44%) gaf aan dat het aanbod van boeken was gedaald als gevolg van de Coronacrisis.

Globaal genomen stonden de ondervraagde boekhandelaars zeer positief ten aanzien van de GBP. Ze zagen het als een waardevol instrument in de strijd tegen oneerlijke concurrentie, vooral door branchevreemde kanalen. De GBP bracht meer stabiliteit in de markt.

3.6 Samenvatting

3.6.1 Aantallen en percentages

Het aantal ISBN's (nieuwe titels, gewijzigde herdruk of nieuwe uitgave) verschenen in het Nederlands in Vlaanderen het afgelopen jaar:

- 14.232 in 2020
- 15.373 in 2016
- ➔ Daling van 1.141

Het percentage nieuwe algemene titels (A-titels) van Vlaamse professionele uitgeverijen:

- 13% in 2020
- 23% in 2016
- ➔ Daling van 10%

Het percentage geïmporteerde nieuwe A-titels:

- 85% in 2020
- 73% in 2016
- ➔ Stijging van 12%

Het aantal e-boeken:

- 28.168 in 2020
- 18.804 in 2016
- ➔ Stijging van 9.364

Het aantal Nederlandstalige A-titels waarvan ten minste 1 exemplaar is verkocht:

- 111.255 in 2020
- 106.675 in 2016
- ➔ Stijging van 4.580

Het aantal Nederlandstalige literair-culturele titels waarvan ten minste 1 exemplaar is verkocht:

- 64.360 in 2020
- 58.638 in 2016
- ➔ Stijging van 5.722

Het aantal anderstalige A-titels waarvan ten minste 1 exemplaar is verkocht:

- 202.723 in 2020
- 146.741 in 2016
- ➔ Stijging van 55.982

3.6.2 Afzet en omzet

De afzet van A-boeken (papier en digitaal):

- 2020 - papier: 13,96 miljoen stuks / digitaal: 668 805 stuks
- 2016 - papier: 14,41 miljoen stuks / digitaal: 459 042 stuks
- ➔ Daling van 0,45 miljoen stuks (papier)
- ➔ Stijging van 209.763 stuks (digitaal)

De omzet van A-boeken (papier en digitaal):

- 2020 - papier: 208,50 miljoen euro / digitaal: 6,13 miljoen euro
- 2016 - papier: 188,55 miljoen euro / digitaal: 4,03 miljoen euro
- ➔ Stijging van 19,95 miljoen euro (papier)
- ➔ Stijging van 2,10 miljoen euro (digitaal)

De gemiddelde prijs van A-boeken (papier en digitaal):

- 2020 - papier : 14,93 euro / digitaal : 9,16 euro
- 2016 - papier : 13,08 euro / digitaal : 8,77 euro
- ➔ Stijging van 1,85 euro (papier)
- ➔ Stijging van 0,39 euro (digitaal)

Het aandeel van kanalen in afzet en omzet A-boeken:

- 2020 - boekhandelketens: 46,3% (afzet) en 47,8% (omzet)
- 2016 - boekhandelketens: 56,2% (afzet) en 62,9% (omzet)

- 2020 - zelfstandige boekhandelaar: 3,1% (afzet) en 4,0% (omzet)
- 2016 - zelfstandige boekhandelaar: 3,3% (afzet) en 4,2% (omzet)

- 2020 - entertainment specialisten: 4,0% (afzet) en 2,8% (omzet)
- 2016 - entertainment specialisten: 6,9% (afzet) en 5,2% (omzet)

- 2020 - grootdistributie: 14,8% (afzet) en 7,5% (omzet)
- 2016 - grootdistributie: 19,9% (afzet) en 10,4% (omzet)

- 2020 - internetverkopers: 31,8% (afzet) en 37,9% (omzet)
- 2016 - internetverkopers: 13,8% (afzet) en 17,4% (omzet)

Het aandeel A-boeken van Vlaamse auteurs binnen de totale Vlaamse boekenomzet:

- 29% in 2020
- 37% in 2016
- ➔ Daling van 8%

3.6.3 Aantal/aanbod uitgevers en importeurs

Het aantal professionele uitgevers en importeurs (in 2020 waarvoor match gevonden):

- 2020 - 400 Vlaamse uitgeverijen, waarvan 75 professionele uitgeverijen
- 2016 - 1 037 Vlaamse uitgeverijen, waarvan 129 professionele uitgeverijen

De jaarproductie aan nieuwe titels:

- 20.189 in 2020
- 17.060 in 2016
- ➔ Stijging van 3.129

De jaarproductie aan nieuwe literair-culturele titels:

- 13.004 in 2020
- 9.898 in 2016
- ➔ Stijging van 3106

Het gemiddeld aantal Vlaamse auteurs per uitgever/importeur: 55

3.6.4 Beschikbaarheid in de boekhandel

Het aandeel nieuwe titels (verschenen in het afgelopen jaar):

- 50,0% in 2020
- 76,3% in 2016
- ➔ Daling van 26,3%

Het aandeel literair-culturele titels:

- 42,7% in 2020
- 50,8% in 2016
- ➔ Daling van 8,1%

Het gemiddeld aantal exemplaren per verkochte titel:

- 50 in 2020
- 66 in 2016
- ➔ Daling van 16

Het aandeel in afzet van titels ouder dan 6 maanden:

- 57,4% in 2020
- 81,1% in 2016
- ➔ Daling van 23,7%

4 BIJLAGE: AFBAKENING LITERAIR- CULTURELE GENRES

200 KINDERBOEKEN ALGEMEEN	Kindertitels
210 NON-FICTIE KINDERBOEKEN (< 12 JAAR)	Kindertitels
211 COMPUTERBOEKEN (< 12 JAAR)	Kindertitels
212 GESCHIEDENIS (< 12 JAAR)	Kindertitels
213 GEZONDHEID (< 12 JAAR)	Kindertitels
214 HOBBYBOEKEN (< 12 JAAR)	Kindertitels
216 KOOKBOEKEN (< 12 JAAR)	Kindertitels
217 KUNST EN CULTUUR (< 12 JAAR)	Kindertitels
218 MENS EN MAATSCHAPPIJ (< 12 JAAR)	Kindertitels
219 MOPPEN EN RAADSELS (< 12 JAAR)	Kindertitels
221 MUZIEK (< 12 JAAR)	Kindertitels
222 NASLAGWERKEN, WOORDENBOEK, ATLAS (< 12 JAAR)	Kindertitels
223 NATUUR, PLANT, DIER (< 12 JAAR)	Kindertitels
224 RELIGIE EN KINDERBIJBELS (< 12 JAAR)	Kindertitels
225 RUIMTE EN STERRENKUNDE (< 12 JAAR)	Kindertitels
226 SEKSUALITEIT/VOORLICHTING (< 12 JAAR)	Kindertitels
227 SINTERKLAAS- EN KERSTBOEKEN (< 12 JAAR)	Kindertitels
228 SPEEL- EN LEERBOEKEN (< 12 JAAR)	Kindertitels
229 SPORT, SPEL (< 12 JAAR)	Kindertitels
231 TECHNIEK (< 12 JAAR)	Kindertitels
232 WERELDORIËNTATIE, LANDEN, VOLKEREN (< 12 JAAR)	Kindertitels
240 NON-FICTIE KINDERBOEKEN (> 12 JAAR)	Kindertitels
241 COMPUTERBOEKEN (> 12 JAAR)	Kindertitels
242 GESCHIEDENIS (> 12 JAAR)	Kindertitels
243 GEZONDHEID (> 12 JAAR)	Kindertitels
244 HOBBYBOEKEN (> 12 JAAR)	Kindertitels
246 KOOKBOEKEN (> 12 JAAR)	Kindertitels
247 KUNST EN CULTUUR (> 12 JAAR)	Kindertitels
248 MENS EN MAATSCHAPPIJ (> 12 JAAR)	Kindertitels

249 MUZIEK (> 12 JAAR)	Kindertitels
251 MOPPEN EN RAADSELS (> 12 JAAR)	Kindertitels
252 NASLAGWERKEN, WOORDENBOEK, ATLAS (> 12 JAAR)	Kindertitels
253 NATUUR, PLANT, DIER (> 12 JAAR)	Kindertitels
254 RUIMTE EN STERRENKUNDE (> 12 JAAR)	Kindertitels
255 SEKSUALITEIT/VOORLICHTING (> 12 JAAR)	Kindertitels
256 SPORT, SPEL (> 12 JAAR)	Kindertitels
257 TECHNIEK (> 12 JAAR)	Kindertitels
258 WERELDORIËNTATIE, LANDEN, VOLKEREN (> 12 JAAR)	Kindertitels
259 WETENSCHAP (> 12 JAAR)	Kindertitels
270 KINDERBOEKEN DIVERSEN	Kindertitels
271 PEUTERBOEKEN	Kindertitels
272 KLEUTERBOEKEN	Kindertitels
273 PRENTENBOEKEN (< 6 JAAR)	Kindertitels
274 PRENTENBOEKEN (> 6 JAAR)	Kindertitels
275 RIJMPJES, VERSJES, LIEDJES	Kindertitels
276 UITKLAPBOEKEN	Kindertitels
277 VERHALEN EN SPROOKJES	Kindertitels
280 FICTIE KINDER- EN JEUGDBOEKEN ALGEMEEN	Kindertitels
281 FICTIE 4 6 JAAR	Kindertitels
282 FICTIE 7 9 JAAR	Kindertitels
283 FICTIE 10 12 JAAR	Kindertitels
284 FICTIE 13 15 JAAR	Kindertitels
285 FICTIE 15+	Kindertitels
286 MOEILIK LEZEN	Kindertitels
287 LEREN LEZEN	Kindertitels
290 POËZIE KINDEREN EN JONGEREN ALGEMEEN	Kindertitels
291 POËZIE 6 9 JAAR	Kindertitels
292 POËZIE 10 12 JAAR	Kindertitels
293 POËZIE 13- 15 JAAR	Kindertitels
294 POËZIE 15 JAAR EN OUDER	Kindertitels
300 FICTIE, NON-FICTIE LITERAIR ALGEMEEN	Literaire titels

301 LITERAIRE ROMAN, NOVELLE	Literaire titels
302 VERTAALDE LITERAIRE ROMAN, NOVELLE	Literaire titels
303 VERHALENBUNDELS	Literaire titels
304 VERTAALDE VERHALENBUNDELS	Literaire titels
305 LITERAIRE THRILLER	Literaire titels
306 POËZIE	Literaire titels
307 TONEEL-, THEATER- EN FILMTEKSTEN, OOK SCENARIO'S	Literaire titels
308 KLASSIEKE OUDHEID (TEKSTEN)	Literaire titels
309 BLOEMLEZINGEN	Literaire titels
310 POCKETS ALGEMEEN	Literaire titels
311 POCKETS LITERAIRE FICTIE	Literaire titels
312 POCKETS POPULAIRE FICTIE	Literaire titels
313 POCKETS SPANNING	Literaire titels
314 POCKETS NON-FICTIE	Literaire titels
315 VERTAALDE POCKETS	Literaire titels
320 LITERAIRE NON-FICTIE ALGEMEEN	Literaire titels
321 BIOGRAFIEËN LITERAIRE AUTEURS	Literaire titels
322 BRIEFWISSELINGEN LITERAIRE AUTEURS	Literaire titels
323 LITERAIRE ESSAYS	Literaire titels
324 LITERAIRE TIJDSCHRIFTEN	Literaire titels
325 GEBUNDELDE LITERAIRE COLUMNS	Literaire titels
330 SPANNENDE BOEKEN ALGEMEEN	Literaire titels
331 DETECTIVE	Literaire titels
332 THRILLER	Literaire titels
333 SCIENCE FICTION	Literaire titels
334 FANTASY	Literaire titels
335 GRIEZEL- EN SPOOKVERHALEN, HORROR	Literaire titels
336 AVONTURENROMAN	Literaire titels
337 OORLOGS- EN VERZETSROMAN	Literaire titels
338 SPIONAGEROMAN	Literaire titels
339 TRUE CRIME	Literaire titels
340 POPULAIRE FICTIE ALGEMEEN	Literaire titels

341 ESOTERISCHE EN SPIRITUELE ROMAN	Literaire titels
342 HISTORISCHE ROMAN (POPULAIR)	Literaire titels
343 ROMANTIEK	Literaire titels
344 STREEK- EN FAMILIEROMANS	Literaire titels
345 VOLKSSPROOKJES, SAGEN EN LEGENDEN	Literaire titels
350 FICTIE OVERIG ALGEMEEN	Literaire titels
401 GEBUNDELDE COLUMNS EN INTERVIEWS	Literaire titels
402 WAARGEBEURDE VERHALEN	Literaire titels
640 KUNST ALGEMEEN	Overige titels
641 BIOGRAFIEËN VAN KUNSTENAARS	Overige titels
642 MONOGRAFIE (KUNST)	Overige titels
643 MUSEUMGIDS	Overige titels
644 TENTOONSTELLINGSCATALOGUS	Overige titels
645 ANTIEK	Overige titels
646 BEELDENDE KUNST	Overige titels
647 BEELDENDE KUNSTTECHNIEKEN	Overige titels
648 BOUWKUNST, ARCHITECTUUR	Overige titels
649 ICONOLOGIE	Overige titels
651 KUNSTTHEORIE	Overige titels
652 FOTOGRAFIE, FILM, VIDEO ALS KUNSTVORMEN	Overige titels
653 FOTOBOEKEN	Overige titels
654 KUNSTGESCHIEDENIS	Overige titels
655 TOEGEPASTE KUNST	Overige titels
656 VORMGEVING EN DESIGN	Overige titels
657 MUSEUMSTUDIES	Overige titels
658 KUNSTBELEID- EN MANAGEMENT	Overige titels
660 MUZIEK ALGEMEEN	Overige titels
661 BIOGRAFIEËN VAN MUSICI	Overige titels
662 MUZIEKGESCHIEDENIS	Overige titels
663 MUZIEKTHEORIE	Overige titels
664 MUZIEKWETENSCHAP	Overige titels
665 MUZIEK KLASSIEK	Overige titels

666 MUZIEK POPULAIR	Overige titels
667 MUZIEKINSTRUMENTEN EN TECHNIEK	Overige titels
668 BLADMUZIEK	Overige titels
669 NASLAGWERKEN (MUZIEK)	Overige titels
670 THEATER-, FILM- EN TELEVISIEWETENSCHAP ALGEMEEN	Overige titels
671 BIOGRAFIEËN PODIUMKUNSTEN	Overige titels
672 BIOGRAFIEËN FILM EN TELEVISIE	Overige titels
673 RADIO	Overige titels
674 FILM EN TELEVISIE	Overige titels
675 TONEEL EN THEATERDANS	Overige titels
676 THEATERGESCHIEDENIS	Overige titels
677 THEATERTHEORIE EN -TECHNIEK	Overige titels
680 GESCHIEDENIS ALGEMEEN	Overige titels
681 HISTORISCHE BIOGRAFIEËN	Overige titels
682 ARCHEOLOGIE	Overige titels
683 OUDHEID (TOT 500)	Overige titels
684 MIDDELEEUWEN (500-1500)	Overige titels
685 NIEUWE GESCHIEDENIS (1500-1870)	Overige titels
686 MODERNE GESCHIEDENIS (1870-HEDEN)	Overige titels
687 THEORETISCHE GESCHIEDENIS	Overige titels
688 VADERLANDSE GESCHIEDENIS	Overige titels
689 OORLOG EN VREDE	Overige titels
691 EUROPESE OVERZEESE EXPANSIE	Overige titels
692 NIET-WESTERSE GESCHIEDENIS	Overige titels
693 REGIONALE EN STADSGESCHIEDENIS	Overige titels
694 CULTUUR- EN MENTALITEITSGESCHIEDENIS	Overige titels
695 MAATSCHAPPIJGESCHIEDENIS	Overige titels
696 SOCIAAL ECONOMISCHE GESCHIEDENIS	Overige titels
697 POLITIEKE GESCHIEDENIS + INTERNATIONALE BETREKKINGEN	Overige titels
698 KONINGSHUIZEN	Overige titels
699 ALGEMENE JAARBOEKEN (GESCHIEDENIS)	Overige titels
700 THEOLOGIE ALGEMEEN	Overige titels

701 BIJBELS	Overige titels
702 BIJBELSE HANDBOEKEN	Overige titels
703 BIJBELWETENSCHAPPEN	Overige titels
704 KERK- EN DOGMENGESCHIEDENIS	Overige titels
705 GODSDIENSTWIJSBEGEERTE EN ETHIEK	Overige titels
706 GODSDIENSTWETENSCHAPPEN	Overige titels
707 GELOOFSOPBOUW	Overige titels
708 GODSDIENSTIGE MYSTIEK	Overige titels
709 KERKBOEKEN/GEBEDENBOEKEN, PSALMEN- EN GEZANGBUNDELS	Overige titels
711 PASTORAAT	Overige titels
712 ZENDING/EVANGELISATIE	Overige titels
713 RELIGIEUZE CADEAUBOEKJES	Overige titels
714 RELIGIEUZE POËZIE	Overige titels
715 HUMANISTIEK	Overige titels
716 JODENDOM	Overige titels
717 ISLAM	Overige titels
718 OOSTERSE RELIGIES WAARONDER BOEDDHISME EN HINDOEÏSME	Overige titels
719 OVERIGE RELIGIES	Overige titels
730 FILOSOFIE ALGEMEEN	Overige titels
731 BIOGRAFIEËN OVER FILOSOFEN	Overige titels
732 GESCHIEDENIS VAN DE FILOSOFIE	Overige titels
733 THEORETISCHE FILOSOFIE	Overige titels
734 PRAKTISCHE FILOSOFIE	Overige titels
735 SOCIALE FILOSOFIE	Overige titels
736 CULTUURFILOSOFIE	Overige titels
737 SOCIALE KENNISTHEORIE & ETHIEK	Overige titels
738 WETENSCHAPSFILOSOFIE, LOGICA EN KENTHEORIE	Overige titels
739 OOSTERSE FILOSOFIE	Overige titels
740 MENS EN MAATSCHAPPIJ ALGEMEEN	Overige titels